

ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПРИСТАВКИ ДЛЯ ЗБИРАННЯ РІПАКУ

Р. Войтович, М. Іванкевич, М. Кожушко
Львівська філія УкрНДІПВТ ім. Л. Погорілого

Розглянуто ефективність використання приставки для збирання ріпаку.

Ключові слова: ріпак, приставка, збирання, ефективність.

Постановка проблеми. Ріпак – важлива олійна культура, яка завдяки збільшенню виробництва альтернативного палива (біодизелю), зміцнила свої позиції на міжнародному ринку. Найбільш складною технологічною операцією в технології вирощування ріпаку є збирання врожаю. Для обмолочування насіння використовують зернозбиральні комбайни, головний недолік застосування яких полягає у великих втратах насіння під час обмолочування. Ці втрати спричинені нерівномірним досяганням стручків, їх розтріскуванням у процесі скошування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Збирання насіння ріпаку проводять як прямим комбайнуванням, так і роздільним способом. Роздільне збирання рекомендується проводити на забур'ячених площах або на площах з нерівномірним досяганням рослин. За рівномірного досягання та на чистих посівах проводять лише пряме комбайнування. Обидва методи збирання не дозволяють запобігти значним втратам насіння. Для зменшення втрат насіння та рівномірного досягання проводять десикацію посівів за 7 – 10 днів до збирання врожаю [1, 2]. Це дозволяє зменшити втрати. Одним із основних способів запобігання втрат також є обладнання комбайнів пасивними дільниками або бічним ножом, видовження підлоги жатки, встановлення подовженого різального апарата (так званий «ріпаковий стіл»). За наявності ріпакового столу насіння, яке вилітає із стручків під час зрізування стебел, попадає в жатку, а не на землю, що значно запобігає його втратам [3].

Формулювання мети статті. Дослідити доцільність використання приставки для збирання ріпаку ПРЕ – 6000, виробництва ПП „Компанія Автоленд”.

Виклад основного матеріалу дослідження. Львівською філією УкрНДІПВТ ім. Л. Погорілого проводились випробування приставки ПРЕ-6000 на двох фонах під час збирання прямим комбайнуванням ріпаку сортів „Атлант” і „Титан” [4]. Висота рослин ріпаку сорту „Атлант” [I фон] становила 165 см, сорту „Титан” [II фон] – 116 см, а врожайність насіння 34,0 ц/га і 15,2 ц/га відповідно.

Ефективність використання приставки, навішеної на комбайн Class Leksion, порівнювали з роботою комбайна Class Leksion, обладнаного звичайною жаткою. Рослини ріпаку характеризувались сильним переплетінням стебел. Під час їх обмолоту від контакту з жаткою комбайна спостерігалось розтріскування стручків, що приводило до значних втрат насіння. У свою чергу різальний апарат приставки скошує, а бокові ножі дозволяють зерновій жатці ефективно входити боковинами в переплетіння рослин, відрізати їх і подавати стеблову масу на подовжений стіл платформи, що запобігає втратам насіння під час скошування.

Для оцінки якості виконання технологічного процесу приставкою на дослідних ділянках проводилось визначення втрат насіння методом підбору втрачених насінин, їх зважуванням та перерахунком втрат у центнерах на гектар (табл. 1) [5, 6].

Таблиця 1 – Результати досліджень приставки ПРЕ-6000

Назва показника	Результати досліджень					
	ПРЕ-6000		Class Leksion із зерною жаткою			
			Пряме комбайнування		Роздільний спосіб	
	I фон	II фон	I фон	II фон	I фон	II фон
Висота рослин, см	165	116	165	116	165	116
Фактична урожайність, ц/га	34,0	15,2	34,0	15,2	34,0	15,2
Втрати насіння, ц/га	0,37	0,13	0,98	0,39	0,91	0,39

Проведеними дослідженнями встановлено, що втрати насіння на I фоні під час збирання прямим комбайнуванням становлять 0,98 ц/га, роздільним способом – 0,91 ц/га, а з використанням приставки ПРЕ-6000 – 0,37 ц/га. На другому фоні 0,39 ц/га, 0,39 ц/га і 0,13 ц/га відповідно. Використання приставки дозволило зменшити втрати насіння в 2,4 – 3 рази.

Висновки. Результати досліджень показали, що застосування приставки ПРЕ-6000 забезпечує зменшення втрат насіння ріпаку в середньому в 2,4 – 3 рази. Одержані результати підтверджують доцільність застосування приставки для збирання насіння ріпаку в сучасних технологіях.

Література

1. Лихочвор В.В., Петриненко В.Ф. Рослинництво. Львів, НВФ “Українські технології”, 2006.
2. Ріпак (за редакцією В.Д. Гайдаша), Івано-Франківськ, „Сіверсія”, 1998
3. Дослідження технології вирощування озимого ріпаку. Звіт про НДР, Маєрив, 2008.

4. Протокол випробувань Львівської філії УкрНДПВТ ім. Л. Погорілого № 1 (1-1-02-09).

5. СОУ 74.3-37-144:2004 Випробування сільськогосподарської техніки. Приставки до зернозбиральних машин для збирання не колосових культур. Методи випробувань.

6. ОСТ 70.8.1-81 Испытания сельскохозяйственной техники. Машины зерноуборочные. Методы испытаний.

Анотація

Рассмотрена эффективность использования приставки для уборки рапса.

Summary

Efficiency of adapter for rape harvesting is considered.